

АБ НАМЕНТЪ:

За България за год. 14 лв.
За странство за год. 28 лв.
Единъ брой 10 ст.

ДОБРУДЖА

ОБЯВЛЕНИЯ:

На III стр. 30 ст. на кв. см.
На IV стр. 20 ст. " " "
Адресъ:
в. „Добруджа“ — Бабадагъ.
Ръкоп. не ср връщ. назадъ

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ НАРОДЕНЪ СЪВЪТЪ

Р. В. 322

Мелнеса меледълникъ, орѣда и потъкъ

10649

305

Една годишнина. — Да се разберемъ! — Положението на бойнитѣ фронтове. — Пакъ по болния въпросъ. — Изявления на Малиновъ. — Прѣгледъ на прѣсата. — Добруджанскиятъ въпросъ въ Райхстага. — Изъ Ромъния. — Изъ Чужбина. — Хроника. — Мартирологъ и др.

Една годишнина.

Отъ днешния брой почва втората годишнина на вѣстникъ „Добруджа“. Основанъ прѣди дванадесетъ мѣсеца при една твърда скромна обстановка и при едно изключително положение, той имаше да прivedoва много прѣчки и мъчнотии, за да достигне до сегашното си развитие. Започналъ при скромни средства, той успѣвъ въ краткото си годишно просъществувание, да се развие бързо благодарение щедрата подкрепа на добруджанското население и цялото българско общество. Защитникъ на правата добруджанска кауза, той ще продължи да се бори, черпейки вдъхновение отъ правото и морала, за което ратува. „Добруджа“ няма да спрѣ да каваа на свѣта чистотата на добруджанската борба. Ставилъ здраво на въвежданата въ „Ангела къмъ народитѣ“ основа, той почва втората си годишнина съ изявлението, че няма да има миръ на Балканитѣ, до като не възтържествува правата кауза на добруджанци за свобода политически животъ човѣ родно българско управление. Протестирайки противъ извършената въ Котрочени неправда надъ родната „Добруджа“ ангелира къмъ всички, на които честта и правото сж ржководно начало, да подкрвватъ свещената борба на добруджанци, гнетени съ вѣкове отъ чуждо владичество, за да могатъ и тѣ най-послъ да задишатъ свободно болия дъхъ и да се радватъ на свѣжого, хубаво добруджанско синьо небе и пространи поля.

Като благодари на цялото българско общество за радушия приемъ, съ който бж поощряватъ вѣстника и на всички свои сътрудници и дарители, редакцията ще продължи и за напредъ въ старанията си да оправдае даденото ѣ доверие, разчитайки на пълната подкрепа на цѣлия български народъ, въ сѣрдцата на който е здраво залегнала добруджанската освободителна борба.

Хр. Г. Поповъ.

Да се разберемъ!

Покрай причинитѣ отъ вътрѣшенъ характеръ за оставката на кабинета отъ либералния блокъ и смѣната му съ тоя излизалъ и поддржанъ отъ ордата на опозиционния блокъ сж и, както съобщава и съюзната преса, причини отъ междусъюзнишки характеръ, а именно: незадоволителното, за България, разрешение на добруджанския въпросъ, съ тѣй назначеня политически уродъ, „Кондомиумъ“ и повдигнатиятъ отъ турцитѣ, нещществуващъ за насъ, марийски въпросъ.

Заслугитѣ прѣдъ съюза на либералното правителство сж извотни. Въ най-тежките моменти за тройния съюзъ, когато положението му бжше извънредно тежко и застрашено, България се намеси на негова страна въ войната прѣобладайки цѣлгя: освобождение и обединение на цѣлия български на-

родъ, частъ отъ когото пѣшгаше още подъ чуждо робство и опасн положението му, нищо което се признаваше тогава отъ цѣлата съюзна преса, а и сега се признава отъ много безпристрастни критици въ съюзнитѣ намѣ страни. Българското храбро войнство постигна прѣдначертаната му цѣль бѣснобаво; то освободи отъ неприятелска гнетъ брата — робъ и пачерта истинската граница на обединеното отечество съ кръвта си. Нищо не уплаши, нищо не смути българския народъ, който вложи съществуването си, живота си и имота си, за постигането на вѣковния български идеалъ — обединение на българския народъ въ едно отечество. И цѣлиятъ български народъ, силен, но скроменъ, си отдѣгна спокойно, следъ като помисли, че е постигналъ вече, следъ толкова жертви и мъчи, идеала си. Съ пълно доверие гледаше той на своето правителство и съюзницитѣ, готови да се жертва и по нататкъ при отогояването на правата си противъ врага, който дебне отъ югъ, и да защитава еднакво, като своитѣ и интереситѣ на съюза.

Ударътъ и разочарованието, което дойдоха отъ страна на съюза, който, вмѣсто да поддржа, познатиятъ му наши цѣли и идеали, се противопостави на постигането имъ, прѣсладвайки само свои лични такива, разкласти и довършило на народа въ правителството.

И правителството на Д-ръ Радославовъ требваше да си иде, въпреки всичкитѣ му заслуги къмъ съюза, тѣй като му линоваше най-сианата подкрепа, — тая на съюзницитѣ.

Българинътъ, който обича отечеството си безгранично и, който се бори за обединението съ еанатизмъ, е само българофилъ. Той е вѣренъ съюзникъ, е човѣкъ на разсѣдка, а не на чувствата, нищо, което се видъ въ тая война, съ разбиването на легендата за неговото безогледно русофиство. Но той няма да позволи потъпкването на най-свещенитѣ му чувства: любовта къмъ отечество, къмъ свобода и къмъ независимостъ; няма да търпи, разбира се, да му се поирвчи да осъществи идеалитѣ си, които постигна съ силата на правотъ и на оржжието, съ толкова жертви.

Изявенията на шега на новото правителство г-нъ Ал. Малиновъ прѣдъ единъ отъ редакторитѣ на „D. B. Z.“ сж всни и категорични: правителството ще върви по опредѣления пътъ, като прѣсѣдава цѣлитѣ, опредѣлени на бойнитѣ полета отъ въоръженни български народъ, който се бие рамо до рамо наедно съ своитѣ славни съюзници. Не започнахме войната съ нашитѣ съюзници, ще я продължимъ съ тяхъ и ще я свършимъ съ тяхъ, убедени, че, съ взаимна поддръжка, ще се достигне до почтенъ миръ.

Нагърбено съ тежки задачи, новото правителство ще бжде поддржано отъ цѣлия български народъ, за правилното имъ и добро разрешение. Когато се касае за доброто на отечеството, въ България няма опозиция. Затова, освѣтъ бившиятъ опозиционенъ блокъ, и болшинството на миналото либерално правителство е обичало пълната си подкрепа на новото правителство. То поема властта, съ дек-

ларация, че ще запази и ще се мъчи да уони връзкитѣ на съюза. Затова е нужно, разбира се, поддржката и на съюзнитѣ намѣ държави. Тая поддръжка е известна: съюзническа солидарностъ и лоялностъ. Отношенията между съюзницитѣ трябва да сж искрени и да почиватъ на взаимно разбирателство и подкрепа. Дѣлото на съюза е общо дѣло. Фронтътъ е общъ. Войницитѣ на западни германски фронтъ защитаватъ еднакво Германия и нейнитѣ съюзници, както и тия на южния фронтъ защитаватъ общитѣ съюзнически интереси. Върху това се говори вече твърдъ много, за да не е нужно да се повтѣри пакъ. Не се противопоставихме на тежкенията на никон отъ нашитѣ съюзни държави подъ прѣдлогъ, че сж се увеличавали трѣмвредо или нѣкъ, че сме се били за тяхъ. Желаетъ сжщото и отъ тяхна страна. Прѣди всичко трябва да се грижимъ за приятелитѣ си, а после за враговетѣ. Нашитѣ съюзници знаятъ и знаятъ защо развоха въ войната. Не се бѣхме застрашени отъ някого, да намѣ зацѣ да се биемъ за да защитаваме територията на „Прѣдме да се обединимъ, което постигнахме, като помогнахме на нашитѣ съюзници, не само да защитатъ територията си, за което вѣнвахъ, но и да ги увеличатъ, безъ да имъ прѣчимъ, че пѣмали съ насъ договора, за това. Съюзническа лоялностъ ли е тая, която защитава интереситѣ на врага, който иска да ни унищожи, прѣдъ тия на съюзницитѣ, защото имаша помежду имъ специаленъ договоръ! И каква е искренностита между съюзници, да се повдигатъ, разрешени вече помежду имъ въпроси само съ цѣль да се прѣчи за постигането на вѣвотни идеали!

Сега настѣпва решителниятъ моментъ. Всички въпроси трябва да се уонятъ. И намѣ се вижда чудно и непонятно, какъ тѣй турската преса може да говори за падането на много български правителства, по марийския въпросъ, въ моменти тѣй тежки и рѣшителни за самата Турция, вмѣсто да пожелае да се отсрѣчатъ недоразуменията, създадени отъ не тактичността отъ туркока страна. Трѣбва да бждемъ разбрани отъ нашитѣ съюзници за да се даде възможностъ на новото правителство да изпълни възложението му задачи и да занкчи връзкитѣ между съюза, който има да разрешава още много задачи отъ общъ съюзнически характеръ.

Положението на бойнитѣ фронтове.

Видетиятъ отъ Шаба на Дѣйствующата армия за 26 юний 1918 г.

Македонски фронтъ. Зарадно отъ Охридското село и въ закон на Черна успѣшни за насъ патрулни схватки. Южно отъ Хума, при Алчакъ махле и южно отъ Дойранъ артилерийския огъвъ стѣ двѣтъ страни бжше вѣремено доста оживенъ. Усилено неприятелско шурмово отдѣление се опита да прѣблужи нашитѣ окопи южно отъ Дойранъ, но бжше разпрѣснато съ огъвъ. Иточно отъ Тахиновото езеро оживенъ аеропланна дѣйностъ отъ наша и неприятелска страна.

З. М-ръ Хр. С-й-въ.
(Ески-Джуман)

ПАКЪ ПО БОЛНИЯ ВЪПРОСЪ.

Тържествено прокламирания принцип за самоопределянето на народитѣ обособи въ отделни национални държави Кураандия, Литва, Естландия, Польша, Украйна, Бесарабия, Кримъ и Кавказъ. Този принципъ не осяогляни населението на северна Добруджа. Етнографическитѣ, историческитѣ и географическитѣ права се потъпиха въ Катрочени и северна Добруджа се постави подъ condominiumъ. «Nord. Allg. Zeitung» твърди, че condominiumътъ билъ предложень отъ нашитѣ делегати.

Букурешкиятъ миръ донесе на Германия грамадни стопански и политически изгоди, откри колосални съобщителни мръжи, съ Иатокъ и тамъ разкри широки простори на Австро-Унгария — 10250 кв. км. територия и 5 милиарда богатства! Врестъ-Литовския миръ даде на Турция Батумъ (3045 кв. км и 50,000 жители), Ардахандъ (5491 кв. км и 43640 жители и Карсъ (18648 кв. км и 187000 жители) — всичко територия 27184 кв. км. и 380,643 жители. На България се даде около 4000 кв. км. разорена територия и няколко % condominiumъ въ северна Добруджа. Българскитѣ представители въ Врестъ-Литовскъ настояха да се дадатъ излитъ придобивки на Турция. А въ Катрочени турскитѣ делегати съ повдигнаха Маришкия въпросъ. Органитъ на генералъ Авреску «Индустриалъ» заблъзна пъкъ, че турското исказе е било да се даде на Ромъния северна Добруджа.

Българскиятъ народъ е силно обиденъ отъ Букурешкия миръ. България хвърли цѣлия си въоръженъ народъ въ буинитѣ пламъци на всевъския пожаръ въ името на освещения си обединителенъ завѣтъ. Найбогата на България цоправи компрометараното военно положение на Сюзата и опаси отъ гибелъ Турция. Българскиятъ въоръженъ народъ разруши подтисничеството и съ оржие постигна обединителния издвѣтъ. Въ Катрочени дипломатическото оржие разруши осъществителнитѣ менти. Народната душа бѣ поврусена. Чувствата на българския народъ поругани, България, онеправдана, върѣки грамаднитѣ си жертви за доброто съюзническо дѣло, България бѣ обидена съ даването възможность на Турция да повдига неуловити въпроси и прѣдлагава чудовищни по естеството си искания.

Цѣлиятъ български народъ е потрѣсенъ отъ неправдата въ Катрочени. И ако този народъ е мълчалъ, правилъ е това подъ давлението на вътрѣшни причини. Създателитъ на този дворецъ вѣроятно се каиятъ за късогледството си, по въпроса: Това мълчание се обясни отъ нѣкои германски вѣстници, че България е била «Довошна» отъ успѣхитъ си въ Катрочени. Това мълчание разви и апетита на Ромъния за северна Добруджа. «Nord. Allg. Zeitung» като разискава въпроса на северна Добруджа, изтъква, че разисквания въ печата по този въпросъ «не вѣрять никога».

Добруджанскиятъ въпросъ въ Катрочени заблъвъ място да се издѣбува. Утѣшителната телеграма има неуспокоителния резултатъ на телеграмата до сродницитѣ на агонизирующия болникъ. Другитѣ увѣрени не успокоиха надеждитѣ. Българскиятъ народъ помни много вѣкове на изама. Силно потрусенъ въ освещения си завѣтъ, рѣско лименъ отъ правото за самоопредѣленето си, българския народъ не се успокоява съ увѣрениа. Никакви прѣдпостави

и дипломатически сплитни не ще му въврѣятъ да достигне обединителното си дѣло. «Заровете едно желание на българина подъ една кръвостъ, казва Букуръ, той ще я вдигне на въздуха и ще осъществя желанието си».

Въпросътъ за северна Добруджа е крайно боляненъ. Той не ще се издѣбува съ мълчание и «диета», а съ работа, отворена и бърза.

Изявления на Малиновъ.

Външната му политика. Военнитѣ цѣли. Отношението съ сюзата. Вътрѣшната политика. Свикване на камарата.

М-ръ прѣседателъ г. Ал. Малиновъ заявилъ слѣдното на «Deutsche Balkan Zeitung»:

По външната политика правителството не ще прѣдлѣдва други цѣли, освѣнъ ония, които сѣ опрѣдѣли на бойното поле отъ въоръжения български народъ ведно съ онойтъ слава сюзници. Ние почнахме войната съ нашитѣ сюзници, ние ще я продължимъ съ тѣхъ и съ тѣхъ ще е свършилъ дълбоко убѣдени, че съ поддрѣпа единъ на другъ ще достигнемъ единъ почетенъ миръ.

Правителството има довѣрието на Н. В. Царя, но приема, че има пукда сѣщо и отъ вториятъ факторъ — народното прѣдставителство. Въз основа на това, то възнамѣрява въ едно блиско време да свика камарата на извъредна сесия. Новото правителство, макаръ че е съставено само отъ двѣ партии, изхожда отъ опозиционни партии и се дадѣва на поддрѣпата сѣщо и на другитѣ партии, тъй като се наоа не до интереситѣ на партиитѣ, а до благого на България. Новото правителство си е поставило слѣднитѣ задачи по вътрѣшната политика:

1. Издагане авторитета на закона, за да бѣде закрѣпена у цѣлиятъ български народъ вѣрата, че новото правителство ще вземе подъ внимание само интереситѣ на страната и интереситѣ на нейнитѣ сюзове, които проливатъ по бойнитѣ полета своята кръвъ за Отецеството.

2. Новото правителство ще постави всички сили въ движене, за да бѣдатъ задоболително разрѣшени економическитѣ проблеми, които прѣдизвикани отъ войната и поради нейната продължителность, ставатъ все по трудни. На първо мѣсто ще бѣде обърнато внимание на въпроситѣ за прѣхраната и облеклото.

Тѣзи двѣ точки сѣ осъществителнитѣ отъ програмата на правителството въ вътрѣшната политика. Извъкъ това правителството не ще се откаже да прѣкара и нѣколко реформи отъ социаленъ характеръ. При все това трѣбва да се каже, че правителството не е поело въ тѣзи тежки времена управлението, за да реализира своята партийна програма, а за да разрѣши горѣспомянатитѣ задачи.

Ромънското правителство прави най-големъ улеснения и раздава земя въ Долтата и Бесарабия на всички ромънски сѣмейства, които се изселватъ отъ Добруджа. Ежедневно само прѣвъ Тулчанския пунктъ минаватъ съ стотици ромъни, които прѣдъ видъ облагитѣ които амиратъ, напуцатъ Добруджа.

ПРЕГЛЕДЪ НА ПРЕСАТА.

«Kölnische Zeitung». Макаръ че се надѣваме, каква българската кабинетна криза ще се разрѣши благоприятно, ние прѣдупрѣждаваме, че българското желание за национално обединение трѣбва да се осъществи колко се може по-скоро. Това ще стане като се даде на България северна Добруджа. Впрочемъ, тя и е обещана: И колкото по бърже България получи северна Добруджа, толкова по-добре.

По другитѣ български военни цѣли ще се прѣговара по-късно; впрочемъ, тѣ сѣ въ най-големата сѣ часть установени съ договоръ. Макаръ че българитѣ лесно ставатъ недовѣрчиви и често вадятъ призраци: тамъ, каждо ги вѣма, все пакъ ние имаме основание да се погрижимъ, щото сюзата между насъ и България да се схваща като необходимъ и въ най-малката воля. Колкото повече българинтѣ се привърже къмъ насъ, толкова по-сигурно е нашето бъдеще на Балкана.

«Nieuwe Rotterdamse Courant». Отъ 12 юни въ Лондонъ заседава британската конференция. Нейнитѣ заседания ще зачрнятъ къмъ края мѣсеца юни и се водятъ тайно. При все това главния въпросъ на тѣзи заседания не е никаква тайна. Колонитѣ, които цѣлесоха голѣми жертви въ хора и пари въ полза на Англия въ днешната война, намиратъ възможность да искатъ нѣкои важни придобивки за свои политически животъ. Мърката на тѣхнитѣ права по отношение на Британския империализъмъ е тѣхното участие въ мировитѣ стопанско-политически цѣли, които издигна войната. Доказателство за това е натеснатостьта, съ която английскитѣ империалистѣ слѣди настоящия рѣшителенъ актъ.

Английскитѣ колонии застъпватъ отдавна покровителствената политика, съ надежда да подведатъ подъ нея и метрополията и по този пъкъ да създадатъ за своитѣ земеделчески произведения сигуренъ пазаръ. Напротивъ, метрополията — Англия, се отрѣмъ чрѣвъ едно вътрѣшно пообратимане на колонитѣ да поддрѣжа господството сѣ надъ пазара за суровитѣ материали. Английското правителство се отрѣмъ да реализира тази стопанствена тенденция съ надежда да постигне едно вътрѣшно единство въ Британската империя.

«Vossische Zeitung». Мирнитѣ договори съ Ромъния се прѣе отъ Райхстага вчера безъ особена празничность. Можеме да се очаква, че единъ Кюлманъ, който положи толкова грижи за неговото изработване, ще съпроводи висането му въ парламента съ нѣколко уводни думи. Може би, той искаше сега да постѣпи по друго яче, отколдото другъ пъкъ Г-нъ Кюлманъ мълчеше и слушаше, облягатъ удобно на своя столъ, партийнитѣ оратори, които искаше да отерие нова страна въ тоя толкова дълго разглежданъ въпросъ. Единъ отъ ораторитѣ, особено на центрума и прогресивната партия изказаха похвала, Шайдеманъ бѣ въдържанъ, само графъ Вострапъ и Д-ръ Шредеманъ се отнесоха критически. Повече отъ ораторитѣ се изказаха на въпроса, Фонъ Кюлманъ говори тоже малко. Това, което каза по разрѣшението на въпроса за Северна Добруджа, бѣ казано съ голѣма държавническа въздържаностъ и отъ него не можеше друго да се разбере, освѣнъ добрата воля, да се даде право на всички участници.

Проф. Романски и Д-ръ Пенановъ.

Продължение отъ бр. 149.

Ромънски свидетелства по въпроса за Добруджа.

(1878 г.)

Едно прѣдложение на 46 депутати.

Слѣдъ като стана известно, че Берлинския конгресъ е санкциониралъ рѣшенята на Санъ-Стефанския договоръ, относно раздробяването на Ромъния и измѣненито на нейнитѣ граници, безъ обаче да се взематъ подъ внимание оправедителнитѣ й искания, 46 депутати се объбраха и единодушно рѣшиха да протестиратъ противъ постановленията, на този аренопатъ, слѣдъ като изслушатъ г. г. министритѣ върху слѣднитѣ интерелации:

1. Дали правителството е сѣгласно за отстъпването на Бесарабия и
2. Дали правителството е сѣгласно да приеме анексирането на Добруджа, въ случай, че конгреса е рѣшилъ това.

Въ сѣщото отбрание тѣзи 46 народни прѣдстателители поддиха слѣдната резолюция:

«Камарата, като изслушна отговора на правителството настоява на единодушното рѣшение на народното прѣдставителство отъ 26 януарий 1878 год., прѣтестира противъ различаването на държавата чрѣвъ заемането на Бесарабия отъ Русия и, като счита че паквото и да е присоединяване на територия отъдѣ Дунава не е въ интереса на Ромъния и ще бѣде причина за бъдещи усложнения и бъркоти, не

приема анексирането на Добруджа къмъ Ромъния подъ никакво условие и никакво наименование».

Подписали: George Venescu, Nicolae Ionescu, Doctorul Rojzu, George Wissail, Dimitrie Berinadu, Ioan Codrescu, Dimitrie Genescu, A. Bonacu!, Ioan A. Sturaza, Dimitrie Ioan Ghica, Al. Holbau, Sc. Pastia, E. Soarecel, Jorgi S. Miclescu, Chr. Mosescu, A. Varnail, E. Pashê Protoporescu, A. J. Gheorggiu, D. Economi, Nicola Hagi Nicola, Ioan Poenaru Bordea, C. Bobeica, George Fulger, Th. Boiu, George Liczeanu, D. A. Anghel, C. Grapișdanu, Nicolae Curan, Al. Thereachiu, Lascar Costin, Harin Isvoranu, Al. Agiogiu, Leon Egraclide, R. M. Orbanu, George Danielbanu, Pantazi Ghica, Dimitrie Craciunescu, N. I. Bujoreanu, N. B. Locusteanu и др.

Това прѣдложение бѣше прѣназначено за гласване въ камарата слѣдъ развиването на интерпелацията и отговора на министритѣ.

Въ заседанието отъ 28 юний, бѣ известно за интерпелацията, обаче правителството и камарата се сѣгласиха щото развиването ѝ да стане слѣдъ тайнитѣ разисквания, до което време правителството се надява да получи отъ Берлинъ текстътъ на договора потребенъ, за да се узнаятъ положително съ какви условия е дадена Добруджа на Ромъния, слѣдъ което камарата да вземе единодушное рѣшение.

Но, прѣди да се даде удовлетворение на различената ѝ и осъкрбена държава камарата по една или друга причина не можа да разиска върху този многонаженъ въпросъ.

Незнайим дали народнитѣ прѣдставителства ще бѣдатъ отново свикани за да се промѣнесатъ върху измѣненито на границитѣ ѝ, или ако правителството е рѣшило да дочака обикновената сесия прѣвъ 1878 — 79 год., когато ще да имъ прѣдстави, както е правило и други пъкъ, зарегастроването на това насиле надъ нашитѣ права, мислиме за полезно да обър-

немъ вниманието на нацията ѝ върху прѣдложеното на 46 отъ своитѣ пълномощници, че това е единъ протестъ противъ загробането на Бесарабия отъ Русия, както и единъ отказъ да участвуваме въ подлата търговия, която отчуждава една ромънска земя въ замѣна на едно пространство, населено съ чужди племена, единъ отказъ да останемъ съучастници на ония, които распорѣждатъ мѣнаването отъ едно чуждо владичество подъ друго надъ едно население, което принадлежи на себе си чрѣвъ нещастяване неотчуждаемитѣ права на народитѣ и чрѣвъ потъпиване вѣчнитѣ принципи на правдата, като заставятъ да играемъ двойната роль на жертви и палачи на ограбени и грабителъ — унижателна роль, която не искаме да играемъ.

Но, не сѣ само тѣзи мотивитѣ и аргументитѣ, които камарата депутатитѣ да не приематъ това късочесто имъ се хвърчи отъ трапезата на турската империя. Освѣнъ моралнитѣ мотиви които изложихме и принципитѣ на правдата, отъ които сѣщо не трѣбва да се отдалечаваме, понеже тѣ сѣ силата и славата на нашата нация, има и други политически и економически мотиви, върху които ще говоримъ по-късно въ една статия подъ заглавие «Добруджа», която ще бѣде едно продължение на настоящата, едно изложение на мотивитѣ отъ прѣдложенето на тѣзи 46 депутати, едно възражение на ония, които поддрѣжатъ анексирането на Добруджа, дадена ѝ като милостани отъ Русия и, която ще бѣде като ризата на Неоуль върху тѣлото на Ромъния.

8 юний 1878.
Н. Б. Локустану.
Prefața broșurei „Dobrugea” de N. B. Locusteanu deputat, București, 1878.

Добруджанският въпрос въ Райхстага.

Отъ Берлинъ телеграфиратъ: Райхстагътъ разглежда на 22 т. м. договора за миръ съ Ромъния.

Депутатътъ Грьоберъ отъ центъра заяви: Касае се за единъ миръ, сключенъ отъ една коалиция, който трѣбва да прамира за винаги съвместимитѣ интереси на сюзниците. Два въпроса бидоха оставени по-късно да бъдатъ рѣшени: въпросътъ за сѣдбата на сѣверна Добруджа, гдѣто кондоминиумътъ не може да трае дълго въ условиятъ въпроса между Турция и България за частъ отъ границата. Ние се надяваме, че тѣзи въпроси ще бъдатъ скоро разрешени по начинъ задоволителенъ за справедливитѣ аспирации на България. И въпросътъ за търговския пътъ на Ромъния прѣзъ Кюстенджа и Черно море е оставенъ за разрешеніе. Чръвъ настоящиятъ договоръ Ромъния става отново неутрална държава. Бившиятъ неутралитетъ на Ромъния не беше долженъ, а беше само една по вече или по-малко явна подготовка за прясъ днешнието къмъ Съглашението. Германската дипломатия не трѣбва да окуражава тѣзи начини на дѣйствието.

Консерваторътъ г. Вестгарпъ заяви: Този договоръ за миръ дава на нашитѣ сюзници хубави условия и гарантира унгарската граница. Ние сърдечно се радваме за това. По малко задоволително е уреждане то на въпроса за Добруджа. Общото управление на сюзниците не може да се смѣта особѣвъ за временно положение, което трѣбва да се прѣмахне щомъ бѣде възможно. Възвезднето на ромънската подлостъ се налагаше не само отъ чувството на справедливостъ и отъ сантиментални съображения, а и отъ политическата дѣятелностъ, за да не извентриратъ беззаказано другитѣ държави на задълженията си отъ ромъния. Тѣ трѣбва да чувствуватъ това, когато английското посланничество ще повска отъ тѣхъ да се прѣстѣпятъ къмъ Англия, за да унищожатъ Германия. Ако отъ Ромъния трѣбваше да се иска голѣма контрбуция, това трѣбваше да стане съобразно съ нейното положение и споредъ нейнитѣ сили, тъй като Ромъния е една богата страна.

Националъ-либералътъ г. Шреземанъ заяви: Искамъ да искажа моята радостъ, че мирътъ на изтокъ е сега напълно осъщественъ. Има още много неурядени въпроси; между тѣхъ въ първо мѣсто въпросътъ за Добруджа. Тѣй като се позволя на Ромъния да постигне едно голѣмо увеличеніе отъ страна на Бесарабия, трѣбваше да се настоява, щото цѣла Добруджа да бѣде българска. Ние щѣхме да бѣдемъ доволни, ако днешната ромънска династия не беше се върнала, понеже тя не е въ състояние да ни даде нуждитѣ политически и морални гаранции.

Държавниятъ секретаръ за външнитѣ работи г. Кюлманъ направи следнитѣ изявления: Азъ искамъ да се сира само на важнитѣ идеи развити днесъ въ връме на дебатитѣ, идеи, които ми налагатъ да опрѣдѣля моето гледище. На първо мѣсто между въпроситѣ, разгледани почти отъ всички оратори, се касае за въпроса за сѣверна Добруджа, тѣй като между всички въпроси, свързани съ договора за мира, той бѣше най-трѣнливия и още днесъ прѣдставлява значителни трудности.

Дѣлжа да заяви публично още веднажъ и въжидъ на програмата, че делегатитѣ и правителствата на сюзнитѣ централни сили никогато не сж имали намѣрение да правятъ отъ кондоминиума въ Добруджа нѣщо повече отъ една временна мѣрка, че у централнитѣ сили не е имало нито за моментъ сѣмѣнитѣ по този поводъ и че ние никогато не сме имали намѣрение да се съмняваме въ желанията и аспирацитѣ на нашия вѣрвенъ и храбъръ български сюзникъ по отношение на тази страна, свързана исторически и национално съ България. Ние вѣдиченъ сме на мнѣнието, че това временно положение, което желаемъ да бѣде колкото се може по-кратко, трѣбва да намѣри естествено си разрѣшеніе отъ присѣдинитѣето на Сѣверна Добруджа къмъ България, съгласно исканията на българския народъ (Ръжкопльоркация). Тѣй като въ случаитѣ се касае за различия въ мнѣнията на двама наши сюзници, различия, които, ние сме убѣдени въ това, могатъ и ще бъдатъ примирени, ако всички направимъ нуждното, ние, които сме свързани свършено еднакво и съ двамата сюзници, България и Турция, трѣбва грижливо да избѣгваме всичко, което би могло да направи впечатление въвъ, че германската политика и главнитѣ фактори на германския общественъ животъ фаворизиратъ стремежитѣ и покаянията на едната страна за сметка на другата. Война подобна мисълъ ще има за послѣдствие само да забави и затрудни разрѣшеніето на тѣзи въпросъ, което разрѣшеніе ние се надяваме да стане скоро. Въпросътъ за сѣверна Добруджа, респективно за конвенсациитѣ, дължими на нашия вѣрвенъ сюзникъ въ случай че този въпросъ се разрѣши съгласно българското гледище, възбуди силно общественото мнѣние въ двѣтъ страни. Азъ не желая да се противопоставямъ на мнѣнието изказано днесъ тукъ, обаче, желая да го разтълкувамъ. Въ своето краснорѣчиво изложение въвъ основа на едно дълбоко познание на работитѣ, депутатътъ г. Шреземанъ си послужилъ съ думи, които биха могли, може би да направятъ впечатление, че ние клонимъ въ пол-

за на българскитѣ искания и отдаваме по-малко значение на справедливитѣ искания на нашия турски сюзникъ. Азъ съмъ убѣденъ, че депутатътъ Шреземанъ не е ималъ ни най-малко намѣрение да поддържа подобна теза, обаче, неговата рѣчь, оповѣстена телеграфически, би могла да даде поводъ за подобно тълкуване. Вѣрвамъ, че бихъ изказалъ вѣрно намѣренията на г. Шреземанъ, ако заява, че, както имперското правителство, тѣй и цѣлото общество, особено голѣмитѣ партии въ тази камара, нѣматъ ни най-малко намѣрение да фаворизиратъ по какъвто и да било начинъ желанията и стремежитѣ на единия сюзникъ въ връжда на другия. (Възклицания: много вѣрно).

ВОЛЯТА НА ДОБРУДЖАНСКОТО НАСЕЛЕНИЕ.

ОФИЦІА НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ.

Базауртский Народенъ Комитетъ днеска празнувайки, общонародния празникъ на народната просвѣта, съ най-голѣмо проокърие гледа на извършената въ Букурець, спрямо добруджанското население, свършено голѣма неправда. Сключенія въ Букурець миробѣ договоръ е едно отрицание на нашето право за самоопрѣделение. Като разчитаме въ подкрѣпата на дѣлния български народъ, който съ ентузиазмъ изпащаше синоветъ си и послѣднитѣ съ най-голѣмо себоторицание се бѣха за овобождение на поробенитѣ си братя, че този народъ и въ конкретния случай ще ни подкрѣпватъ въ борбата ни за пълното обединение на родината ни, до устието на Дунава, къмъ общото ни отечество България, протестираме противъ изкуственото създадения кондоминиумъ. Молимъ сгѣдъ толкова непомощно робство да се застъпите за нашитѣ права.

И ний искаме свободно да дѣшаме чръвъ дробветѣ на майка България и подъ скиптъра на любимиятъ ни вождь Негово Величество Царъ Фердинандъ

Прѣдседателъ: Д. Друмевъ
за Секретаръ: Ил. Митевъ

ИЗЪ РОМЪНИЯ.

(Отъ нашия специаленъ кореспондентъ).

Букурець. Офицюзитѣ „Стягулъ“ и „Думина“ насъ само отбѣлжватъ мнѣнието на германската преса върху промѣната на кабинета въ България, безъ да изказватъ своето мнѣние.

Правителството е поканено въ камарата да помогне на добруджанското население, което се намира въ крайно бедствено положение; думата е за населеніето, което ромънскитѣ власти заставиха насилно да напусне своитѣ огнища при напрѣдането на сюзнитѣ войски въ Добруджа и, което сега още остава въ Молдова. Населенитѣ ветерани-колониститѣ отъ Добруджа сж поискали отъ единъ мемоаръ, да бъдатъ обезпечени съ орѣдствата на бившитѣ министри.

Отговоритѣ на тронното слово, внесенъ въ сената, е въ сжщия духъ, както отговора на камарата. Въ тази война, казва отговоритѣ, страната показа патриотизмъ и духъ, достойни за възхитеніе. Остана ни да се боримъ сами противъ прѣвншаващи сили синоветъ и водиха неравната борба съ храбростъ, което постави въ жива свѣтлина стойноста на расата ни. При тѣзи условия съпротивата бѣше невъзможна и мирътъ се налагаше, като единствено орѣдство за спасеніе. Жертвитѣ, които ни се искатъ, съ сключеніи договоръ, сж болезнени, но страната ще ги приеме съ resignация, и, като възвръгне силитѣ си за работа, ще се старае да се възвръне въ педалечно бѣдаце къмъ нормаленъ, даже цѣтущъ животъ. По възвнната политика на страната казва: Трѣбва да признаемъ, че централнитѣ сили, едва привършили войната съ насъ, погледнаха съ благоволеніе на нашето обединение. Тоя жельтъ е отъ естество да улесни възстановяването на старитѣ връзки между насъ. Като подписахме мира, допустимо пъ е да подържаме нормални отношения съ другитѣ държави, които отношения искаме да разпротрѣме и къмъ вашитѣ източни сѣсѣди.

Генералъ Авереску е интерпелиралъ правителството върху свързката, която сжществувала между прѣговоритѣ за миръ и присѣдиненіето на Бесарабия; върху отношенията на Ромъния съ новитѣ държави, създадени на мѣстото на бивша Русия и върху сжществуването на едно пвство на графъ Черинитъ, съ което сж иска оставянето на едно министерство на чело съ Маргиломанъ. Интерпелацията е коментарирана различно.

Мирниятъ договоръ е приетъ отъ комиситѣ на камарата безъ разпоканіе. Счита се, че до 8 юли ратификацията на договора ще бѣде гласувана.

Слѣдъ ратификацията на мирния договоръ, по искането на командующия сюзнитѣ войски, всички ромънски министерства ще бъдатъ прѣнесени въ Букурець.

Българскитѣ пѣномощникъ при военното управление въ Ромъния, генералъ Тавтиловъ, отпжтува за София на личенъ докладъ.

Сюзътъ на мѣстнитѣ евреи отъ Ромъния отпраща обстоенъ мемоаръ на правителството и сега поднася сжщия мемоаръ до парламента въ Яшъ, като го придружава съ едно ново предложение на еврейския въпросъ въ Ромъния и се иска прѣмахването на безправіето на еврейтѣ. Съгласно по-ранни изявления на правителственни кръгове, трѣбваше въ парламента да се внесе и гласува закона за даване политически права на еврейтѣ въ Ромъния, прѣди да се гласува ратификацията на мирния договоръ, а сега, обаче, парламента прѣстѣпятъ къмъ разискване отговора на тронното слово, което ще отнеме около седмица време и веднага слѣдъ това ще започнатъ дебатитѣ по ратификацията на мирния договоръ. Това прави да се мисли въ еврейски орѣди, че въпроса за правата на еврейтѣ може да бѣде заобиколенъ и тоя пътъ, въпрѣки формалното прѣдписаніе на берлинския договоръ, както и на тържествената декларация, направена отъ Маргиломанъ въ 1913 год., въ качеството на министръ отъ кабинета Майореску, че ще бъдатъ дадени политически права на всички евреи, които бѣха мобилизирани въ похода отъ България. Антисемитското настроение, особено въ Молдова, е по-силно отъ всички другѣ пѣтъ.

ИЗЪ ЧУЖБИНА.

(Б. Т. Агенция и радиотелеграза).

Кюлманъ за общия миръ.

Віена. „Най-фрей пресе“ като коментира рѣчьта на държавния секретаръ фонъ Кюлманъ досежно общия миръ, казва:

„Дълбока умѣреностъ показва германския народъ, който, слѣдъ тѣй голѣми побѣди, подава рака на противника за опоразумѣние.“

Фронтътъ Пивае.

Берлинъ. Като коментира изпразването на Монтепо и нѣкомъ секторы по р. Пивае отъ страна на австрийцитѣ, германския, печать изтѣква, че не неприетелски натискъ е извикалъ това изпразване, а неспрѣдвидени природни явления.

Петроградскитѣ избори.

Берлинъ. Прѣдварителниятъ резултатъ отъ изборитѣ въ Петроградъ е въ полза на болшевикитѣ. Последнитѣ сж добили 122 гласа орѣщю 10 на опозицията.

Чехитѣ въ Русия.

Берлинъ. Троици е заявилъ, че числото на чехо-словацитъ въ Русия бунтовнически десмони, които се подпомагатъ отъ Франция, възлизатъ на 30,000 души. Сжщиятъ казва, че чехитѣ везли Моравъ.

Държавниятъ съветъ откритъ.

Варшава. Вчера слѣдъ божествената служба стана тържествено откриването на държавния съветъ. Въ своето послание по тоя случай, регентския съветъ казва, че той е убѣденъ, какво цѣлия народъ е обединенъ съ съвета въ стрѣмленіето му за една свободна и независима Польша.

8-ЯТЬ

АВСТРИЙСКИ ВОЕННИ ЗАЕМЪ

Необлагаемъ 5 1/2% **КРОНИ 92.50**
 Държавенъ заемъ по.
 Необлагаемъ 5 1/2% **КРОНИ 98**
 съкровищни бонове по

Подписачитѣ получаватъ бонификация отъ 1/2% а при погашаения държавенъ заемъ още и бонификация въ разѣтър на лихвитѣ за 1 м-цъ.

Държавниятъ заемъ 1929 до 1958 година чръвъ тиражъ.

Съкровищ. бонове начина отъ 1 септември 1923 г. могатъ да бъдатъ денонсирани отъ носителитѣ всѣки 6 мѣсеца въ деня на падежа за да нѣтъ се изплати стойността.

Прѣимущества за подписачитѣ при продажбата на стоки произходящи отъ демобилизацията.

Подписитѣ ще продължаватъ отъ 28 май до 2 юли 1918 год.

Хроника

Редакцията на в Добруджа е изпратила следните поздравителни телеграми на г.т. министър-председателя и министра на войната:

СОФИЯ.

МИНИСТРУ-ПРЕДСЕД. АЛЕКСАНДРЪ МАЛИНОВЪ.

Редакцията на вестникъ »Добруджа«, поздравявайки въ Вашето лице новото правителство, което поема въ най-тежки дни управлението на отечеството, разчита на васитавия му патриотизъм и дължи да го увери въ своята пълна поддръжка за прѣусиѣването на подетата мощна борба за обединението на България до устиата на Дунава.

Редакторъ П. Тодоровъ.

СОФИЯ

ВОЕНИЯ М-ТРЪ ГЕНЕР. ЛЕЙТЕНАНТЪ САВОВЪ

Редакцията на в. »Добруджа«, като Ви поздравява съ високия отговорен постъ, дължи да Ви увери, че никога не е забравяла вашето цѣнно духовно съчувствие на каузата, за която, ведно съ цѣлия български народъ, ратуваме. Ний високо цѣнимъ Вашитъ насърчителни думи, съ които се простихте съ насъ, когато отечеството Ви извика другаде да изпълнявате войнишкия си дългъ.

Редакторъ П. Тодоровъ

Новото правителство до армията. Новото правителство е изпратило чрезъ главното командуване единъ сърдеченъ поздравъ до армията.

Избори за втория Добруджански Народенъ Съборъ. На 16 и 23 т. м. въ много села и няколко града на северна Добруджа сж станали избори за прѣдставители въ втория Добруджански Народенъ Съборъ, който ще се състои въ градъ Бабадагъ. Редомъ съ българитъ въ изборитъ сж участвували масово избиратели и отъ други народности: руси, липовани, евреи, арменци, ромъни, турци, немци и татари. Въ гр. Бабадагъ сж избрани за прѣдставители 5 българи, 1 турчинъ, 1 евреинъ и 1 арменецъ; въ с. Зебилъ — 4 българи; въ с. Серж-гьоль — 2 българи, въ с. Деленъ Дунавецъ — 2 липовани, въ гр. Махмудия — 2 българи и 1 русинъ, въ с. Аляфакъ — 1 българинъ, въ с. Востерна — 1 ромънинъ, въ с. Довно-Чамурлия — 4 българи; въ с. Кавъж Буджакъ — 3 българи, въ с. Паша-Къшла — 3 българи.

въ с. Ракель — 1 българинъ и 2 ромъни, въ с. Саркькой — 4 липовани.

До 30 юний ще бъдатъ привършени изборитъ въ всички добруджански села.

Деньтъ на Стефанъ Караджата. На 12 августъ т. г. се навършватъ 50 години отъ смъртта на легендарния добруджански герой. Централниятъ Добруджански Народенъ Съветъ е взелъ рѣшение да се обяви тоя денъ за добруджански народенъ празникъ. Въ всички села и градове въ Добруджа ще станатъ голѣми тържества.

Въ паметъ на моравскитъ апостоли. По покана на културно-просвѣтната дружба »Моравакъ замина и нашиятъ прѣдставителъ, г. Дръ Теодоровъ, на 23 того за Нишъ, ведно съ прѣдставителъ на пресата и всички културни д-ва и учреждения отъ София, за да честуватъ паметта на загиналитъ апостоли за свободата на Моравско. На града Нишъ гоститъ сж били поорѣшватъ отъ властитъ на чело съ генералъ лейтенантъ Нерѣзовъ и отъ мѣстнитъ граждани. На тържественния обѣдъ, слѣдъ рѣчитъ на генералъ Нерѣзовъ, генералъ Протогеровъ, професоръ Теодоровъ-Баланъ и др. думата взелъ нашиятъ пратеникъ дръ Теодоровъ, който въ топли думи, отъ името на Добруджа народенъ съветъ, благодари за указаното внимание и изтъгна, че иде да поднесе поклона на добруджанскитъ българи отъ устиата на Дунава прѣдъ овѣтата паметъ на загиналитъ мъченици за свободата на Моравско и на общото отечество, тъй като до 1878 г. имаше отдѣлни Моравско, Добруджа и Македония, а всичко бѣ една единна България; подчерта, че сега прѣдстоятъ усилия, за да затвърдимъ извоюваното съ острия меч на българския войникъ и по този случай наказа признателността на добруджанци за съдѣйствието, което нашето дѣло всекога е нампращало въ лицето на генералъ Нерѣзова, когато той командуваше 3-а армия.

Дарения. Свѣщеникъ П. Франговъ, старъ общественъ дѣецъ и революционеръ е внесълъ 10 лв. за фонда »Добруджа«.

За сжщия фондъ сж внесени отъ членоветъ на азапларския нар. добр. комитетъ 113 лв.

Фондътъ имъ изказва своитъ благодарности.

Книжница. Излязла е книжка VI отъ 26 та год. на Илюотрация Свѣтлина която съдържа:

ОВИМКИ И ПОРТРЕТИ:

Императоръ Карлъ и Императрица Зита въ София. Театръ на фронта. Воетъ при Статуль-кьой —

Добруджа. Германския авиаторъ Рихткобенъ. Ромъноката делегация по прѣговоритъ и др.

ТЕКСТЪ:

Нѣколко думи отъ биографията на Раковски, отъ Цани Гвичевъ. Спомени за К. Величковъ, отъ Ив. Друменъ. Нашата музикална критика, отъ Грустинъ Стоименовъ. Мисли на велики хора и пр.

ТЪРСИ СЕ ДОБЪРЪ МЕХАНИКЪ за парна машина »Lanz«. Мъзочно възнаграждение добро. Братия ПРОДАНОВИ Тулча.

БИБЛИОТЕКА
„ДОБРУДЖА“
Издава Народо спомогат. фондъ »Добруджа«.

Излязоха отъ печатъ и се пускатъ въ продажба следнитъ книги:

№ 1. Историческия права на България върху Добруджа отъ Миланъ Марковъ. Цѣна 2 лева.

№ 2. Добруджа и нашето възраждане — (Културно-исторически издирвания) отъ С. Чилингировъ. Цѣна 5 лева.

№ 3. Илюотрацианското пристанище отъ Дръ Ив. Пеняковъ. Цѣна 1-50 лева.

№ 4. Мемоара на Добруджанци, съ една фотографическа снимка, отъ Централния Добруджански Народенъ Съветъ. Цѣна 1-50 лева.

№ 5. Ромънскитъ нестокости надъ отвлѣченото добруджанско население въ Молдова, I свѣтъкъ. По официални ромънски документи и лични изповѣди съ една факсимиле и една фотографическа снимка. Отъ Драгомиръ Начовъ и Данаилъ В. Кацевъ. Цѣна 2-20 лева.

Всички поръчки да се изпращатъ до Библиотека Добруджа, ул. Гурко № 16. Телефонъ № 368 и дружество Буриеръ—София.

На книжари-отсѣлка по споразумение, Нампраща се при всички вѣстниварски агенции и книжари въ Царството.

Въ Тулча — при книжарницитъ Кр. Дончевъ и Дим. Малоскиски.

Въ Бабадагъ — въ книжарница ф. »Добруджа«.

МАРТИРОЛОГЪ НА ИЗБИТИТЪ И ЗАГИНАЛИТЪ ВЪ МОЛДОВА ОТВЛѢЧЕНИ ДОБРУДЖАНЦИ

№ по редъ	Име и прѣзиме на загиналия	Отъ сѣе родомъ	Околия	Възрастъ	Самейно положение	Колко деца има	Заявчико	На кой дата презъ 1916 г. е билъ отвлѣченъ	Гдѣ е загиналъ
722	Матей Славовъ	с. Кара синакъ	Добричка	66	жененъ	—	земледѣлецъ	17/VIII	Ракелски
723	Ценю Петовъ	„	„	74	„	3	„	„	„
724	Валчо Жьковъ	„	„	29	жененъ	—	„	„	„
725	Иванъ Лазаровъ	„	„	21	„	—	земледѣлецъ	„	„
726	Юрданъ Вълчевъ	„	„	56	„	3	„	„	Романови
727	„ Бичевъ	„	„	55	жененъ	5	„	„	„
728	Стеню Стояновъ	„	„	37	„	2	земледѣл.	17/VIII	„
729	Иванъ Коевъ	„	„	54	„	2	„	„	„
730	Иванъ Д. Мариновъ	„	„	50	„	6	„	„	„
731	Иванъ Костовъ	„	„	52	„	5	„	„	„
732	Волю Лазаровъ	„	„	73	„	4	земледѣлецъ	17/IX	„
733	Васю Павлевъ	„	„	50	„	4	„	„	„
734	Кюв Мариновъ	„	„	38	„	3	„	„	„
735	Георги Петковъ	„	„	50	„	3	земледѣлецъ	„	„
736	Георги Михалевъ	„	„	32	—	—	„	17/VIII	„
737	Костадинъ Ивановъ	„	„	20	жененъ	—	„	„	„
738	Волю Лазаровъ	„	„	14	—	—	„	„	„
739	Вожилъ Ивановъ	„	„	20	жененъ	—	„	„	„
740	Жько Радевъ	„	„	21	„	—	земледѣлецъ	„	„
741	Георги Колевъ	„	„	27	„	—	„	„	„
742	Михалъ Петровъ	„	„	30	„	—	земледѣлецъ	„	„
743	Волю Ивановъ	„	„	47	„	—	„	„	„
744	Стефанъ Ченовъ Драгевъ	с. Вейдаудъ	Коджаланка	65	жененъ	5	„	„	Стефанови
745	Ерчимъ Петровъ	„	„	67	жененъ	8	„	17/IX	„
746	Георги И. Тиховъ	„	„	66	„	4	„	„	„
747	Слави Ил. Вилевъ	„	„	52	„	4	„	„	„
748	Волю Ив. Тиховъ	„	„	50	„	5	„	„	„
749	Дико Д. Славовъ	„	„	60	„	6	„	„	„
750	Петръ Диковъ	„	„	70	„	5	„	„	„
751	Стоянъ Т. Женевъ	„	„	65	„	5	„	„	„
752	Жько Д. Тилевъ	„	„	50	„	7	„	„	„

(слѣдва)